

PUBLIC ACCESS 2005 : 13

Nyhetsbrev om radio, TV, Internet och andra medier
- teknik, mediepolitik och yttrandefrihet -

27 november 2005
www.publicaccess.se

Innehåll

ledare: Ersätt Robert med Robin Hood

television

- Kurdisk tv från Danmark orsakar diplomatisk kris
- Dansk Folkeparti: mer sponsring av public service
- Politiker vill avskaffa tv-reklam i public service
- Sjukhus i Finland önskar längre digital övergång
- Tysk public servicekanal utpekas som mest kvinnofientlig
- Dansk tv-serie på DVD bryter miljonvallen
- Nya kanaler för marksänd digital-tv i Sverige
- Lokal-tv, som vill sända lokalt, söker hos regeringen
- SVT krymper i Växjö
- TVNorge klar med lokal-tv-samarbete
- BBC:s publik fortsätter minska
- Hela BBC:s tv-vecka kan bli tillgängligt på Internet
- Biltillverkare startar egen tv-kanal
- Boom förväntas för ip-tv i Europa
- NBC:s kvällsnyheter nu på Internet
- Nedladdning av tv-program kan underminera tv-stationer
- AOL satsar på reklamfinansierad webb-tv
- Sydkorea startar fri-tv till mobiltelefoner
- Sydkoreas första militära tv-station nu i etern
- Analog släckning ger finsk TV till Åland

radio

- Murdoch snuvar danska staten på 324 miljoner
- Finsk radio på sjukhuset
- DAB-radio prövas i Tjeckien
- Var tionde britt lyssnar nu på digitalradio

- Första islamska radiostationen på DAB
- Digitalradiostation stänger trots publikframgång
- BBC World Service startar DRM Europe
- Dansk lokalradio vill provsända DRM
- Australien expanderar frekvensutrymmet för DRM
- 200 Clear Channelstationer sänder nu HD Radio digitalt
- Ny ordförande för WorldDAB
- Närradion blir en civilförsvarsresurs
- Radiolicensen bort i Danmark - alla skall betala för tv
- Allt fler danskar utan licens ser tv
- TV2 vill över Sky Radios radiokanal. Får både stöd och möter motstånd

annat

- Första kommersiella satellitnätverket för digitalbio
- Digital bio tar fart i Österrike
- Pressfrihetschef portad på toppmöte
- Internets fiender
- Digitalt världsbibliotek på nätet
- Instrumentell kultursyn bakom SR:s omläggning
- Upphovsrätten måste anpassa sig till nya tekniken

- *Lästips: Förtidspensionera Boxer-Robert!*
- *Webbtips: Mer tv i Skåne.*
- *Webbtips: Programutbyte på nätet*
- *Seminarietips*
- *Veckans citat*

Nyhetsbrevet utkommer två gånger per månad.

Redaktör & Ansvarig utgivare: Christer Hederström
Redaktionsråd: *Lasse Svanberg, Gunnar Bergvall och Ola Stockfelt*

Teknik & Distribution: Ideosphere

Epost till redaktionen: news@publicaccess.se

Om abonnemang (300 kr/år) och annat läs mer på
www.publicaccess.se

Ledare:

Ersätt Robert med Robin Hood

Det digitala marknätet fortsätter fyllas med kommersiella illusioner. TV4 och MTG breddar sin bas med så många kanaler som möjligt för att kunna ta en stor samlad andel av publiken från konkurrenterna. Gungor och karuseller. Men finns det hållbara affärsmodeller för de som inte har de stora mediehusen bakom sig? De intäktskalkyler för reklam och betal-tv som Radio- och tv-verket bygger sina rekommendationer till regeringen på är hemliga. Men att räkna ut att intäktsmöjligheterna inte kommer att öka i takt med antalet kanaler ökar är inte svårt. Några andra än SVT och TV4 kommer inte att få ihop en rimligt stor publik när man skall konkurrera med ett 25-tal andra kanaler som tillsammans når ca en tredjedel av tv-hushållen i ett mycket litet land i norr. Det blir som att ha 15 frisörsalonger i kvarteret. Alternativet till konkurs blir sannolikt att som för dansk marksänd "lokal-tv" fylla tablån med billiga amerikanska såpor.

Dessutom finns det idag helt nya sätt att se på tv än när det digitala marknätet planerades i början av 90-talet. Webb-tv, pod-tv, mobil-tv och ip-tv liksom tv på dvd-skiva som nu formligen exploderar. De traditionella tv-bolagen skakas nu om i grunderna och kan inte räkna med att ha "sina" tittare längre. Som också The Economist avslutar en ledare; publiken kommer att köpa program inte kanaler.

Marknätet kan dock anpassas till nya tider genom innovativa grepp. Till skillnad mot för reklamradion behöver ett medieföretag idag inte betala någon avgift till staten för sändningstillstånd. Därmed har staten möjlighet att istället ställa kulturpolitiska motkrav på den som får tillstånd och skapa dynamik i marknätet. Ett villkor kan vara att om man vill sända en kommersiell kanal måste man också ställa upp med distributionskostnaden för en icke-kommersiell kanal t.ex. en nordisk public service kanal, en multikulturell kanal, en lokal/regional kanal etc. Vill amerikanska Kanal 5 sända i marknätet måste man exempelvis tillhandahålla även den fransk-tyska kulturkanalen Arte, TV4 måste sända Danmarks Radio, TV8/FoxNews släpper fram Öppna Kanalen o.s.v. - Får vi be denna regering – eller nästa - om en ny färdriktning för svensk television och en mer dynamisk sändningsplattform – för alla.

television

Miljarder i digital-tv-subventioner till hushåll vid nedsläckning i USA

Representanthuset har nu med rösterna 217-215 röstat igenom lagförslaget om övergången till digital tv. Enligt förslaget släcks det analoga nätet 31 dec 2008. Därefter kommer det frekvensut-rymme som frigörs efter den analoga televisionen utauktioneras. Man tror att detta skall kunna dra in 30 miljarder dollar till statskassan. Men \$990 miljoner sätts av för subventionering av dekoderboxar för analoga tv-mottagare. Dessutom skall bl.a. de första hushåll som går över till digital-tv få stöd, medel avsätts för konsumentupplysning, märkning av tv-apparater och för konverteringsutrustning som möjliggör för kabelbolag att förvandla HDTV-signaler till standard DTV liksom DTV till analog signal. Nu återstår dock i kongressen ett jämningsarbete med det förslag som senaten tidigare tagit och som innebär att \$3 miljarder går till subventioner och med en nedsläckningsdag 7 april 2009. (Broadcasting Cable)

Kurdisk tv från Danmark orsakar diplomatisk kris

Radio- och tv-nämnden vill inte förbjuda den kurdiska tv-stationen att sända från Danmark. Stationen har nu utlöst en diplomatisk kris mellan Danmark

och Turkiet ROJ TV, som sänder över hela Europa och Mellanöstern, har fått den turkiske premiärministern Recep Tayyip Erdogan att i vrede och som protest avlysa ett avtalet pressmöte med statsminister Anders Fogh Rasmussen.

Myndigheterna har på anledning av klagomål från den turkiska ambassaden i nästan två år undersökt om ROJ TV har överträtt förbudet mot att sända program "som på något sätt uppmanar till hat". Den turkiska regeringen beskyller ROJ TV att vara språkrör för den väpnade kurdiska rörelsen PKK som både EU och USA betecknar som terrororganisation. Radio- och tv-nämnden menar dock att det inte är tillräckligt att någon kan uppfatta sändningarna som "uppmaning till hat". ROJ TV avvisar anklagelserna att man har något med PKK att göra liksom att man har relationer till de tv kurdiska stationer som tidigare stängdes av myndigheterna i Frankrike och Storbritannien

Den amerikanska regeringen har genom förtrolig diplomatiska kanaler till utrikesministeriet uppmanat Danmark att ta krafttag med att stänga ROJ TV och två andra medier som samarbetar med ROJ TV; Mesopotamia TV och MBMG. (TV-Nyt) Det rapporteras nu också att EU-parlamentet skall närmare undersöka Turkiets anklagelser.

Dansk Folkeparti vill ha mer sponsring av public service

Danmarks Radio bör låta privata verksamheter sponsra program istället för att kräva höjd tv-licens tycker Dansk Folkeparti. *Jeg kan ikke se det store problem i, at DR finansierer sine aktiviteter på den måde,* säger viceordföranden i Dansk Folkeparti, Peter Skaarup. DR:s direktion har dock nyligen beslutat att helt avskaffa sponsringen eftersom detta kan skapa tveksamhet om DR:s oberoende av ekonomiska intressen. *Det er vigtigt, at DR er så ukommerciel og reklamefri som overhovedet muligt. Derfor er sponserorater ingen løsning, hvis vi ikke får lov at hæve licensen,* säger generaldirektör Kenneth Plummer. Kulturminister Brian Mikkelsen (K) är öppen för förslaget, men säger att DR bestämmer helt själv i vilken grad man vill nyttja sponsorer. (TV-Nyt)

Politisk majoritet vill avskaffa tv-reklam i public service

Kristdemokraterna (CDA) i Holland vill utreda möjligheterna att avskaffa reklam på de tre public servicekanalerna. Här har CDA nu närmat sig flera andra partier; de konservativa, socialistpartiet och de gröna. Därmed finns en majoritet som vill avskaffa tv-reklamen, som drar in 200 miljoner euro per år till public service (inkl radion). Denna intäkt minskar nu. Som en ny finansieringsväg föreslås bl.a. mer samproduktioner med den belgiska public-servicekanalen VRT. (Radio Netherlands)

Sjukhus i Finland önskar längre digital övergång

Sjukhusen och tv-bolagen har hamnat i konflikt gällande övergången till digital-tv. Sjukhusen vill ha en övergångstid på fem år då digitalsändningarna kan omformas till analoga, uppger Hämeen Sanomat. Enligt sjukhusen skulle en övergång samtidigt som resten av Finland, i augusti 2007, leda till höga kostnader. Sjukhusen innehar många tv-apparater eftersom man ofta har apparater i patienternas rum. Sjukhusen antar att tv-apparaterna med inbyggd digitalfunktion är billigare efter sjukhusens femåriga övergångstid. Dessutom vill sjukhusen uttryckligen ha apparater med inbyggd funktion eftersom extra apparater leder till sämre hygien på grund av mera damm. Rundradion förhåller sig, enligt tidningsuppgifterna, negativt till sjukhusens önskan om specialarrangemang. För att lösa konflikten har sjukhusdistrikten, Rundradion och Kommunförbundet tillsatt en arbetsgrupp. (YLE Internytt)

Tysk public servicekanal utpekad som mest kvinnofientlig

En organisation för tyska mediekvinnor korar en gång om året Tysklands mest kvinnofientliga medietäckning. Priset "Sur gurka" ges till ett medieföretag

som använder kvinnor, var kvinnor enbart definieras utifrån sin kropp eller där kvinnor utfyller en bestämd överidealiserad kvinnoroll. Denna gång public serviceföretaget NDR fått priset. NDR avvisar kritiken och har sänt tillbaka den sura gurkan. (TV-Nyt)

Dansk tv-serie på DVD bryter miljonvallen

Misse Møhge, Maude, grishandlaren, hr Schwann, Fede och alla de andra kända personligheterna från Korsbæk visar sig alltmer i danskarnas DVD-spelare. Danmark Radios nu 27 år gamla tv-serie 'Matador' har sålts i 1 miljon DVD-kopior och har därmed cementerat sin position som Danmarks största DVD-succé någonsin (TV-Nyt)

Bingo för Bonniers, MTG och amerikansk tv: Nya kanaler föreslås sända marksänd digital-tv i Sverige

Radio- och TV-verkets har till regeringen lämnat förslag om vilka ytterligare programföretag som bör få tillstånd att sända marksänd digital TV i mån av tillgängligt sändningsutrymme. Verket bedömer att det f.n. finns plats för tre nya programtjänster, om samtliga nuvarande tillstånd förlängs.

Fri-TV: Aftonbladet AB (Storstads-TV), Axel och Margareta Ax:son Johnsons stiftelse för allmännyttiga ändamål (Axess Television), TV4 (Sverigekanal) och Viasat Broadcasting UK Ltd (Seniorkanalen MTG). Betal-TV: AB Araften 3389 (Big TV), BBC Prime, Dagens Industri AB (DiTV), Kanal 5 AB (SBS), NonStop Television 4.0 AB och Turner Broadcasting System Europe Ltd (CNN). Om ytterligare sändningsutrymme blir ledigt under den kommande tvåårsperioden föreslår verket även. Fri-TV: Viasat Broadcasting UK Ltd ("Sportkanalen" MTG) och Betal-TV: AB SportExpressen, C More Entertainment AB, National Geographic Channel, The Voice TV (SBS) och Turner Broadcasting System Europe Ltd.

Det kan bli fler lediga platser i det marksända digital-tv-nätet om de tv-kanaler som i dag har sändningstillstånd inte får sina tillstånd förlängda efter 1 mars 2006. *Eftersom det är så lite tid kvar till årsskiftet så har vi gått ut till samtliga kanaler och frågat dem om de accepterar att tillståndet förlängs med tre månader. Vi vill inte fördröja processen, men på detta sätt får vi mer tid för att göra en samlad bedömning av både nya och gamla kanaler,* säger Lars Marén, på utbildnings- och kulturdepartementet till Dagens Industri.

Om samtliga får fortsatt tillstånd, finns de tre lediga platser kvar. RTVV har granskat de 36 programföretag som har ansökt om att få nya sändningstillstånd. Avgörande bedömningskriterier har varit tv-kanalernas programutbud. Men även kanalernas

finansiella och tekniska förutsättningar att sända tv har vägts in i beslutet. Frågan är hur väl RTVV har granskat de olika programföretagen. Big TV, som i dag går under namnet Arapten 3389, har enligt Kreditfakta mycket låg kreditvärdighet, en betalningsanmärkning och bolaget saknar också F-skattesedel enligt Dagens Industri.

Nu börjar ett intensivt arbete så att regeringen kan fatta ett beslut om nya sändningstillstånd under första kvartalet 2006. I det arbetet tar jag förstås med mig min tidigare inriktning att prioritera fler gratiskanaler säger kulturminister Leif Pagrotsky. Regeringen kommer att fatta ett beslut i frågan senast den 1 april nästa år.

Lokal-tv, som vill sända enbart lokalt, söker direkt hos regeringen

Lokala/regionala kanaler ansöker inte denna gång via Radio- och tv-verket utan går direkt till regeringen om tillstånd att sända i det digitala marknätet. Hittills har sådana ansökningar inkommit från Jönköping, Norrköping och Växjö. På väg är även en ansökan från Nacka-Värmdö. Gemensamt för dessa är att de vill sända enbart lokalt d.v.s. över sändaren i respektive kommun/län och inte över en hel region.

Öppna Kanalen Växjö är registrerad som en ideell förening och drivs helt utan vinstintresse. Medlemskap är öppet för varje i Kronobergs län lokalt förankrad förening, företag eller institution som önskar sända lokal-TV

<http://www.oppnakanalen.se/vaxjo>

Lokal-tv-föreningen i Jönköping får stöd i sin ansökan genom "letter of intent" från kommunen, Svenska kyrkan och högskolan. Sedan länge ligger även en ansökan från Öppna Kanalen i Göteborg på departementets bord.

SVT krymper i Växjö

SVT Syd koncentrerar sin programverksamhet till Malmö under 2006. Det innebär att SVT Växjö, som sorterar under SVT Syd, nästa år går miste om större delen av programverksamheten. *Det här är en effekt av SVT:s nya policy att anställa folk tills vidare. Det innebär att vi får se över bemanningen varje år*, säger Carina Brorman, chef för SVT Syd. Hon förnekar att det är fråga om en total nedläggning av programverksamheten. SVT Växjö kommer om ett år att flytta in i ett nytt TV-hus på universitetsområdet, där man kommer att få programverksamhet. SVT Växjö har under flera år profilerat sig som producent av featureprogram för ungdom. *Den inriktningen är nu i fara*, anser Pertti Karttunen, journalistklubbens sektionsordförande på SVT i Växjö, Nio tjänster ska bort från Växjö. Alla områden, även nyheterna, kommer att beröras. Malmö kommer i fortsättningen att ta över barn- och ungdoms-TV, där Växjö har

kompetens. (Journalisten)

TVNorge klar med lokal-tv-samarbete

TVNorge har ingått ett nytt fyraårigt lokal-tv-avtal med TVTrøndelag, TVVest, TVSor/TVA och BTV. Avtalet innebär bl.a. utvidgad sändningstid för de lokala kanalerna. TVNorge är i slutförhandlingar med de övriga lokalstationerna som idag finns i nätverket med sina lokala fönster kl 17.30, 18.30 och cirka 23.30. När man är klara kommer nätverket bestå av 18 olika lokala tv-stationer. - TVNorge äger själv OsloTV.

Det har vært interessant å følge utviklingen gjennom disse årene. Spesielt har det vært hyggelig å følge utviklingen stasjonene har hatt siden den gang - fra å være gründerkanaler med begrensede ressurser til i dag å være en viktig del av mediehusene de representerer. De nye plattformene i mediehusene - deres offensive satsinger gir også oss i TVNorge økte journalistiske ressurser. Lokal-tv er nemlig en svært viktig del av vår nyhetssatsing, som siden i høst også har omfattet dag-lige sportssendinger, säger Hallbjørn Saunes nyhets- och aktualitetschef på TVNorge. (Kampanje)

BBC:s publik fortsätter minska

BBC:s andel av tv-tittandet har minskat under 2005 till ca 35,2% . De två huvudkanalerna BBC1 och BBC2 har minskat mest; sedan årets början med 6% i jämförelse med samma period 2004. BBC kan dock glädja sig över att dess digitala kanalerna har fortsatt öka. Dock har BBC3, BBC4, CBeebies, CBBC, BBC News 24 and BBC Parliament – strax under 3% av allt tittande. Den största reklamfinansierade public service-kanalen ITV1 har också minskat; med 5,7% medan Channel 4 är den enda av de fem public servicekanalerna som inte har minskat.

(MediaGuardian)

Hela BBC:s tv-vecka kan bli tillgängligt på Internet

5.000 särskilt utvalda tittare i Storbritannien kommer att få ett dataprogram iMP (interactive media player), som ger dem möjlighet att ladda ner och titta på de flesta av BBC:s tv-program under upp till sju dagar. Inget tv-företag har tidigare gjort så många program tillgängliga för nedladdning. BBC hoppas detta blir "the iTunes of Internet television", som gör det möjligt för tittarna att skräddarsy sina egna programtablåer under en vecka. Om tremånadersprovet blir lyckat kommer BBC göra iMP tillgängligt utan kostnad i Storbritannien nästa år. (Wall Street Journal)

Biltillverkare startar egen tv-kanal

Audi UK i Storbritannien har med mediemyndighetens Ofcoms tillstånd nu startat *the Audi Channel*, som kommer att sända dygnet runt via Sky Digital's satellitplattform. Detta är det första varumärket i Storbritannien som går tar steg förbi reklamfinansierade tv-program. Kanalen, som når 7,6 miljoner hushåll, kommer inte enbart att informera utan också underhålla bl.a. LeMans-tävlingarna, golf m.m. *Audi is proud to be leading this development in brand entertainment*, säger Gary Savage, marknadschef för Audi UK. *Digital TV is a powerful communication platform with broad appeal, and will become ever more so as the entire country switches from analogue to digital between 2008 and 2012.* (Radio Netherlands)

Boom förväntas för ip-tv i Europa

8,7 miljoner europeiska hushåll kommer att ta emot tv via Internet 2009 i jämförelse med 685.000 idag. Om denna prognos från Screen Digest håller innebär det att ip-tv får 9,5% av betal-tv-marknaden enligt BBC. Största intresset för ip-tv finns f.n. i Frankrike och Italien. Tillsammans med Spanien förväntar sig nätoperatörerna här en marknadsandel om 16-20%. (TV-Nyt)

NBC:s kvällsnyheter nu på Internet

Sedan 7 november sänds NBC Nightly News i sin helhet och utan kostnad på MSNBC.com. Dessa klassiska amerikanska kvällsnyheter når nu utanför etern och kabel-tv och globalt. *Many of our viewers tell me they often miss the broadcast because they're not home in time or tending to their busy lives and families. This new service reflects the fact that the pace of our lives has changed. For all the loyal viewers who have made us the most-watched newscast in America, there are others who want to watch but can't. Now they'll be able to join us every night, when it's convenient for them*" skriver nyhetsankaret och chefredaktören Brian Williams i sin blogg, NBC Nightly News har sin första sändning kl 0400 svensk tid. Tidigare sändningen finns arkiverade på webbplatsen.

Nedladdning av tv-program kan underminera ABC-stationerna

Samarbetet mellan Apple och Disney inleddes med försäljning av ett avsnitt av serien kvällen efter förstasändning av Lost på iTunes Music Store för \$1.99. Förväntningar är stora på den nya distributionsformen, men på tv-stationerna i ABC-nätet, som Disney äger, är man oroligt för att man inte får något mervärde för sin del och att tittarkretsen undermineras. För tv-stationerna är satsningen "really bad," säger Josh Bernoff, en analytiker hos Forrester Research. *You don't get anything. You just get a smaller audience.* Även fackförbunden för manusförfattare, producenter, regissörer och skådespe-

lare är bekymrade och kräver att bli ordentligt kompenserade för detta nya sätt att exploatera arbetsinsatserna. (Wall Street Journal)

AOL satsar stort på reklamfinansierad webb-tv

America Online, AOL, kommer med sin tjänst In2TV att tillhandahålla mer än 3 400 timmar tv-program ur systerföretaget Warner Brothers repertoar. För varje halvtimmes tittande på In2TV kommer användarna att få se två minuter reklam som inte går att hoppa över, vilket kan jämföras med åtta minuters reklam i vanliga amerikanska tv-sändningar. In2TV blir den första helt reklamfinansierade tjänsten och enligt analytiker är AOL:s och Warner Brothers satsning ett bra försök att i egenkap av systerbolag dra nytta av varandras tjänster. Genom webb-tv kan Warner Brothers generera reklamintäkter från gamla tv-serier som inte längre är aktuella för traditionella sändningar.

Men samtidigt är det viktigt att satsningen på webb-tv inte sätter krokben för dvd-försäljningen. In2TV kommer därför inte att göra alla avsnitt tillgängliga samtidigt. I stället kommer man att ha ett par hundra avsnitt tillgängliga varje månad och efterhand byta ut dessa. Med hjälp av ett egenutvecklat filformat kommer AOL även att kunna erbjuda dvd-kvalitet på webbsändningarna. Tittarna får själva välja ifall de vill använda formatet som dock kräver en installation första gången för att fungera. (IDG.se)

Sydkorea startar fri-tv till mobiltelefoner

Korean Broadcasting System startar mobiltelefon-tv 1 december. U-KBS, som sänds till DMB-klara mobiltelefoner utan kostnad, består av fyra kanaler U KBS Star, U KBS Heart, U KBS Music och U KBS Clover. U KBS Star and U KBS Heart sänder tv-repriser från KBS två huvudkanaler medan U KBS är en musikkanal i CD-kvalitet och KBS Clover är en datakanal med nyheter, väder, platsannonser, aktie- och trafikinformation. (The Korea Herald)

Sydkoreas första militära tv-station nu i etern

Korean Forces Network (KFN) kommer att sända tv 20 tim/dygnet. Programutbudet kommer mest bestå av militärrelaterad material, information och utbildning som kan bidra till att soldaterna kan leva ett meningsfullt militärt liv och dessutom program som kan möta kulturbehov säger Defence Media Agency. Bl.a. kommer många populära sångare och skådespelare, som görs sin obligatoriska värnplikt, att synas i rutan. Sydkorea har 680.000 värnpliktiga i två årstjänst. Totalt finns idag tv-stationer i militär regi i 15 länder. (Radio Netherlands)

Analog släckning ger finsk TV till Åland

"Bland-TV" har länge varit ett begrepp på Åland. Tidigare när endast en sändare fanns i ögruppen behövdes en förbättrad mottagning av Sveriges TV2, lösningen blev att åstadkomma en blandning av de svenska programmen med de få svenskspråkiga programmen i de två YLE-kanalerna, samt enstaka lokala sändningar. Detta förfarande fortsatte efter att nästa TV-sändare uppfördes för att uteslutande användas för SVT1. När så den tredje TV-sändaren såg dagens ljus blev detta för en kanal med blandningen av YLE1 och 2, med YLE1 som en grund, med övergång till YLE2 för de svenskspråkiga programmen och sport, medan lokala sändningar fortfarande fick dela kanal med SVT2.

Sedan ett par år drivs även en sändare för SVT:s digitala kanaler, senare även kompletterad med Sveriges TV4 i samband med att de okodade satellit-sändningarna av kanalen upphörde. I oktober togs så nästa steg i den åländska TV-historien när blandkanalen för de finska programmen ersattes av en digital fulltidsservice av YLE1 och 2, samt den svenskspråkiga FST (Finlands Svenska Television). Samtidigt flyttades svenska TV4 över till denna sändare för att lämna plats för eventuella lokala sändningar över samma sändare som SVT. Ett beslut har nu fattats att avsluta de analoga sändningarna av SVT-kanalerna i april 2006, varefter man alltså blir "heldigitala". (Ray Grönberg Norrtälje)

radio

Murdoch har snuvat danska staten på 324 miljoner kr

När Sky Radio vann FM5-radiolicensen i 2003 var det Sky Radio Danmark A/S, som stod som köpare. Radio- och Tv-nämnden krävde dock ingen garanti från det av Rupert Murdoch ägda moderbolaget i Holland om ersättning om det danska bolaget inte skulle klara betalningen. Dessa garantier fastställdes bl.a. vid utauktioneringen av 3G-licenser och mellanvägsfrekvenserna skriver Berlingske Nyhedsmagasinet. Staten kan nu se sig snuvad på miljonerna. (Radio-Nyt)

Finsk radio på sjukhuset

Som första sjukhus i landet bjuder Sunderbyn sina patienter på finskspråkig radio. Det är SR:s finskspråkiga kanal Sisuradio som nu kan höras i samtliga 400 sjuksängar. Samtidigt visar en färsk undersökning att var fjärde norrbottning förstår finska eller meänkieli. Sändningarna sker med digital radioteknik (DAB) och i mottagarna vid sjuksängarna finns utrymme för nio kanaler. Från och med nu är en av de kanalerna Sveriges radios finska kanal Sisuradio.

Den digitala kanalen sänder program på finska, meänkieli (tornedalsfinska) och finlands-svenska, från 06.00 till 22.00 varje dag.

Vi är glada och stolta över att som första sjukhus i landet kunna erbjuda våra patienter radiosändningar på minoritetsspråk. Det som krävdes var en enkel teknisk lösning, säger landstingsrådet Kent Ögren. Han berättar att landstinget nu undersöker möjligheterna för att fler sjukhus i länet ska få finskspråkig radio. I Norrbotten talar eller förstår 27,7 procent av befolkningen antingen finska eller meänkieli. Det motsvarar cirka 60.000 människor. Finskspråkiga patienter mår helt enkelt bra av att kunna lyssna på sitt eget språk. Det gäller särskilt gamla människor som gärna återvänder till sitt modersmål mot livets slut. De nio radiokanaler som kan avlyssnas på Sunderby sjukhus patientradio är SR P1, P2, P3 och P4, Sisuradio, Lugna favoriter, Radio Rix, Luleå närradio och Boden närradio. (Norrbottenskuriren)

DAB-radio provas i Tjeckien

Två tester med DAB-radio har denna månad inletts i Tjeckien. Den ena testen utgör att man sänder parallellt med de ordinarie analoga sändningarna Radio Cesko, CRo Leonardo, CRo D-dur, CRo1 Radiozurnal, CRo 2 Praha – på band III liksom tv via en DMB-tjänst som kan ses på mobiltelefon. Den andra DAB-testen genomförs med tre kommersiella kanaler Radio Frekvence 1, Radio Evropa 2 och Radio Impuls – görs i såväl L-bandet som band III i Prag. Sändningarna görs i anslutning till World DAB Forums första årsmöte i ett östeuropeiskt land.

Var tionde britt lyssnar nu på digitalradio

Enligt hur britterna lyssnar på radio. Fördelat på de olika tekniska plattformarna fördelas lyssnad tid i augusti-september enligt mätforetaget Rajar (Samma period 2004 inom parentes): analog radio (FM/AM) 74,8% (81,8%), digitalradio (DAB) 10,6% (5,4%), radio via digital-tv 5,6% (5,2%) och Internetradio 3,4% (2,5%). Undersökningen visar också att 10,5% av britterna har tillgång till en digitalradiomottagare. Vilket skall jämföras med 4,5% under samma tid förra året.

Första islamska radiostationen på DAB

Den första islamska radiostationen i Storbritannien har startat i Bradford och kommer att sända dygnet runt på DAB. Programutbudet består av diskussioner, kvinno- och barnprogram. Man kommer också ha direktsändningar från de heliga moskéerna i Mecka, Medina och Jerusalem. Mohammed Sajid, som ligger bakom stationen, säger att han hoppas den skall engagera alla i lokalsamhället. (The Muslim News)

Digitalradiostation stänger trots publikframgång

Den mest framgångsrika kommersiella radiostationen som sänder digitalradio DAB nationellt i Storbritannien kommer att stänga i maj 2006 när avtalet efter sex års verksamhet går ut. Orsaken är att *PrimeTime Radios* ordförande Roger De Haan trots stora ansträngningar inte kan komma överens med multiplexoperatören om en hållbar framtid för stationen. Den senaste publikmätningen visade att PrimeTime var den digitala radio som hade största publiken. De Haag har också meddelat att han har samtal om att sälja sin digitala lokalradiostation i London; Saga Radio London Ltd. (ukRadio.com)

BBC World Service startar DRM Europe

BBC World Service har startat en digital radioservice 18 tim/dygn på engelska till Benelux-länderna och närliggande områden i Frankrike och Tyskland på mellanvåg 1296kHz. Sändningarna görs av VTC i Storbritannien och Telenor i Norge.

Dansk lokalradio vill provsända DRM

Direktör Ole Søndergaard på *Radio ABC* i Randers säger, att DAB är ointressant eftersom kvaliteten inte är mycket bättre än FM och dels för att de lokala stationerna i DAB-systemet planeras in i det mindre attraktiva L-bandet. Radio ABC har hos IT-og Telestyrelsen begärt att få en frekvens på 26 MHz-bandet för att inom kort kunna starta provsändningar med DRM. (Radio-Nyt)

Australien expanderar frekvensutrymmet för DRM

Den DAB-teknik som Australien kommer att använda för sitt nationella radionät kommer inte att kunna ersätta den omfattande regionala räckvidden, som dagens analoga teknik klarar. Här blir DRM intressant digitalt alternativ vid sidan av DAB. Mediemyndigheten noterar att DRM är under utveckling även för nuvarande FM-bandet, men man ser det nuvarande VHF-band I för analog tv (45-50 och 56-70 MHz) som mest lovande för DRM-radio i Australien. Detta frekvensutrymme frigörs när det analoga tv-nätet släcks. (Australian Communications and Media Authority)

200 Clear Channel radiostationer sänder nu HD Radio digitalt

I slutet av månaden sänder 200 radiostationer som tillhör Clear Channel HD Radio digitalt. I slutet av 2007 räknar man med att ha 95 % av sina radiostationer på de 100 bästa marknaderna i HD Radio-format (IBOC), som innebär att man sänder analogt och digitalt samtidigt på mellanvågs- och FM-bandet.

Ny ordförande för WorldDAB

Den internationella organisationen för DAB-radio har valt Quentin Howard som President och Leif Lonsmann som vice. Howard, som tar över efter Annika Nyberg, är chef för Digital One; den brittiska multiplexoperatören som ägs av Gcap Media och Arqiva. Lonsmann är administrativ direktör för Danmarks Radio. (ukRadio.com)

Närradion blir en civilförsvarsresurs

Närradion i Alingsås har sänt i etern i 22 år och finns på 98,6 MHz. På programmet står bland annat fullmäktigedebatterna och heldagssändningar under större arrangemang i kommunen. För att kunna fortsätta med sin verksamhet har närradion sökt ekonomiskt bidrag från kommunen. Ett bidrag som villkoras av att kommunen får sända en informationslinga gratis vid eventuella katastrofer. *Tanken är att vi ska ha möjligheten att sända information till våra medborgare om det krävs vid större händelser. På så vis kan vi bidra med pengar men också få något tillbaka*, säger Marie Joansson, säkerhetssamordnare i Alingsås kommun. Målet är att knyta närradion närmare kommunens civilförsvarsplanering. Något kanalen fick praktisk övning av efter att stormen Gudrun dragit fram över kommunen. Då fungerade kanalen som en informationskälla till de ström- och vattenlösa.

Vi har full beredskap och kan sända med kort varsel om det krävs, säger närradioföreningens ordförande Tore Litborn. Han ser närradion som ett bra komplement till det övriga radioutbudet. *Vi är mer personliga och uppmärksamma även små händelser. Vilket inte Sveriges Radio har möjlighet att göra på samma sätt.* (Göteborgs-Posten)

radio och tv

Radiolicensen avskaffas i Danmark

- alla skall betala för tv

I Danmark radios nya medieplan 2007-2010 införs en s.k. enhetslicens som innebär att den särskilda licensen för innehav av radiomottagare upphör och att de som inte äger en tv men en radiomottagare eller en dator med internetanslutning tvingas betala den högre licensavgiften. DR skriver "...Samtidig foreslår vi en medielicens, så alle, der benytter tilbud fra DR, betaler licens – uanset hvilket apparat de modtager vores indhold på..." 87.500 danskar har enligt Gallup sagt att den inte har tv men radiomottagare.

Om DR:s önskemål får politiskt godkännande betyder det att den ursprungliga radiolicensen höjs från 320 till 2.090 dkr/år. Detta är världens näst högsta radio-tv-avgift. DR får dock inte behålla hela belop-

pet själv eftersom Danmark är ett av de få länder som har moms på licensen. Staten tar därmed 418 kr av varje licens. Dessutom skall det regionala TV 2-nätet ha en del av kakan. (TV-Nyt)

Allt fler danskar utan licens ser tv

Danskarna har nu på allvar upptäckt att de kan se tv på en dator och därmed slippa undan tv-licensen. Särskilt de unga mediekonsumenterna utnyttjar kryphålet; de ser på DR på datorn och säger upp tv-licensen. Enligt DR ökar problemet. Under en månad har ca 1000 personer sagt upp licensen. (TV-Nyt)

TV2 vill över Sky Radios radiokanal.

Får både stöd och möter motstånd

Efter stängningen av Sky Radio anmäler nu statligt ägda TV2 Danmark sitt intresse av att överta den femte landstäckande radiofrekvensen med dess potential av en miljon lyssnare. Samtidigt uttalar socialdemokraternas mediepolitiska talesman Mogens Jensen stöd för detta. Han säger att *det kunne være en oplagt mulighed, at TV 2 mod en mindre betaling - eller måske helt gratis - kunne overtage frekvensen.*

Ordförande för branschorganisationen 'Radioerne', Steffen Stenbæk menar dock att det vore katastrofalt om staten blandar sig i detta. *Det man kunne frygte er, at regeringen lader TV 2 købe kanalen. Men det ville være helt utilstedeligt. Statsmagten fylder i forvejen alt for meget i mediebilledet,* säger Steffen Stenbæk. Han konstaterar att staten redan har fem tv-stationer och 21 radiokanaler. Istället finns det nu stora möjligheter för andra publicistiskt inriktade radiostationer i Danmark. (Radio-Nyt) (Anm: Sky Radio var en underhållningskanal i stil med svensk reklamradio).

allmänt

Världens första kommersiella satellitnätverk för digitalbio

Valuable Group och Hughes Network Systems har redan ett fungerande nät med 65 biografer i Indien, men totalt har 400 biografer anmält sitt intresse. (Det finns totalt 12.000 salonger i landet). Man räknar med att nå 2.000 salonger 2008 via en Ku-band satellit. Den tidigare inledda digitala tekniken har inneburit stora effektiviseringar. En typisk 35 mm filmkopia gjordes tidigare i 200 ex med en styckkostnad mellan US\$1.525 och 305.000. Vid digitaliseringen kom kostnaden ner till \$65 per kopia.

Tekniken har bl.a. medfört att biobesöken kunnat femfaldigats där biografen varit nedläggningshotad. Satellitdistributionen medför ytterligare effektiv-

sering. Valuable ger en projektor och server till biografen för en mindre installationsavgift. Sedan tar företaget per visning \$3.80 av distributörer och \$5.45-7.60 av biografägaren. Den digitaliserade filen förstörs när visningsperioden upphör. (Screen Digest)

Digital bio tar fart i Österrike

Den ledande biokedjan Cineplex kommer att öppna ett antal digitala biografer i Österrike. Starten blir den kommande storfilmen Harry Potter and the Goblet of Fire som kommer att visas digitalt på sju biografer i Wien, Graz, Linz, Salzburg och Innsbruck i slutet av året. Projektörer kommer att ligga på hög teknisk nivå med tekniken Texas Instruments 2K DLP Cinema. Screen Digest förutser att det kommer att finnas 79 digitala salonger i Österrike 2009. (Screen Digest)

Pressfrihetschef portad på toppmöte

Robert Ménard, Reportrar utan gränser generalsekreterare, släpptes inte in i Tunisien där det pågår ett världstoppmöte om informationssamhället. Händelsen spår på upprördheten över att en diktatur står värd för FN:s pågående IT-möte, enligt TT-AFP. Enligt Reportrar utan gränser representant Jean-François Julliard, som förgäves väntade på flygplatsen, har Tunisien diktatoriske president Zin al-Abidin bin Ali förvandlat Ménard-fallet till en personlig prestigefråga. Tunisiska myndigheter hävdar att Robert Ménard är misstänkt för brott och därför inte får komma in i landet. Inför toppmötet har en journalist från Paristidningen Libération besprutats med gas och knivhuggits i Tunis efter att ha gjort reportage om mänskliga rättigheter. En kameraman från belgiska tv-kanalen RTBF rycktes ut ur sin bil och hans kamera beslagtogs. (Journalisten)

Internets fiender

Reportrar utan gränser (RSF) har listat 15 nationer som betraktas Internets fiender och ett dussin andra som visar bekymmersamma attityder. Internets fiender är de som slår ner hårdast med censur, avlyssning, trakasserier och ibland fängslande av Internetanvändare och bloggare som avviker mot regimens officiella linje. De länder man skall ha ögonen på kan handla om att man där har vällovliga syften som att bekämpa terrorism, pedofili och kriminalitet, men metoderna kan hota yttrande-friheten.

Internet fiender är enligt RSF Burma, Iran, Kina, Kuba, Libyen, Maldiverna, Nepal Saudiarabien, Syrien, Tunisien, Turkmenistan, Uzbekistan, Vietnam och Vitryssland. Bubblarna är Bahrain, Egypten, Kazakstan, Malaysia, Singapore, Sydkorea, Thailand och Zimbabwe. Särskilt noterbart att den Europeiska Unionen och USA också finns på listan över bubblare.

också finns på listan över bubblare.

Läs hela artikeln:

http://www.rsf.org/article.php3?id_article=15613

Digitalt världsbibliotek på nätet

The Library of Congress – det amerikanska kongressbiblioteket – vill nu skapa *World Digital Library*, som på nätet ger alla fri tillgång till sällsynta böcker, manuskript, kartor, affischer, frimärken och annat som man har i sin ägo. Detta är det mest ambitiösa internationella satsningen att via datorer överallt tillgängliggöra värdefullt material med konstnärlig, historisk och litterär betydelse säger James H. Billington, chef för Library of Congress.

(Washington Post)

Intressant tänkande:

Instrumentell kultursyn bakom SR:s omläggning

Den 15 januari upphör det välkända programmet "Panorama al día", SR:s spanskspråkiga nyhets- och kulturprogram. Samtidigt läggs de turkiska, estniska och lettiska programmen ned. På SR Internationals webbsida kan man ta del av en kommuniké som också informerar om att engelska skall bli nytt "invandrarspråk" i Sveriges Radio.

I politiska direktiv om hur "invandrargrupperna" skall försörjas med integrationsbefrämjande åtgärder förekommer ofta ordet mångkulturell skriver Ulf Eriksson, författare och kritiker med inriktning på spanskspråkig litteratur i SvD. Det vore ett misstag att associera det ordet med den språkmångfald Steiner talar om. Mångkulturaliteten är för våra beslutsfattare ett förstadium till ett esperantoartat kulturellt Utopia: det mångkulturella är ett visserligen dekorativt tillämpningsfält för åtgärder som likväl syftar till att på sikt dämpa brokigheten och minska mångfalden.

Så måste det också vara, för verklig mångfald är aldrig självklart demokratisk på detaljnivå: den handlar bara om att inte inkräkta på de befintliga språk- och kulturgruppernas elementära manöverutrymme, yttrandefrihet och kreativitet. Men man kan aldrig kräva av någon individ eller grupp att den skall omfatta eller bejaka hela det brokiga fältet som sådant, det vill säga "leva multikulturellt", eftersom det för det första överstiger mänsklig förmåga och för det andra, om det trots allt blev verklighet, skulle göra varje bit av brokigheten grå som när färger rörs ihop.

Det mest bekymmersamma med SR:s kommunikéer är ändå inte den välbekanta integrationistiska jar-

gongen, utan det kulturella torftighetstecken som framträder: språken själva fränkänns egenvärde och reduceras till styrmedel. Det är en avspeglning av en instrumentell kultursyn som sätter integrationen över alla andra mål. Genom att på så sätt göra målet absolut riskerar man att tömma det på innehåll skriver Ulf Eriksson.

Läs hela debattartikeln på

http://www.svd.se/dynamiskt/kultur/did_11028277.asp

Upphovsrätten måste anpassa sig till nya tekniken

Förra veckan föll domen mot en fildelare i Sollen-tuna, samtidigt som Antipiratbyrån hamnade på silverplats i kampen om titeln Årets lobbyist. Upphovsrättsivrarna flyttar fram positionerna i sitt krig mot fildelningen. Men industrin skulle vinna på att utveckla lagliga former snarare än att försöka utrota fildelningstekniken, skriver fem debattörer från KTH i Ny Teknik. Deras undersökningar visar att något entydigt samband mellan fildelning och cd-köp inte existerar. Man kan också på allvar hävda att fildelningen stimulerar skiv- och annan musikförsäljning. Den sammanlagda effekten av alla de olika musikformaten - gamla som nya - är att vi hela tiden omges av musik. Ökad exponering betyder att man också spenderar mera pengar, det är grundprincipen för all marknadsföring.

Upphovsrättslagstiftningen är en avvägning mellan upphovsrättsinnehavarnas intressen och allmänintresset. Genom ett tidsbegränsat exploateringskydd belönas kreatören för sitt nyskapande. Skyddet får dock inte vara så långtgående att det blir till ett effektivt hinder för det övriga samhället att dra fördel av innovationen, att försvåra för andra kreatörer.

Debattörerna ser en systematisk kampanj med ursprung i de stora amerikanska medieföretagen. Syftet är att utvidga upphovsrättsinnehavarnas intressen på allmänintressets bekostnad. Märk väl: "upphovsrättsinnehavarnas intressen", inte "upphovsmännens intressen", eftersom medieföretagen i regel kräver att få överta rättigheterna från kreatörerna.

Debattörerna understryker noga betydelsen av upphovsrätten och det legitima intresset för upphovsmännen att njuta frukterna av sina uppfinningar. Det enda sättet att försvara upphovsrätten är att anpassa den till de nya tekniska förhållandena. I stället för att jaga 1,1 miljoner ungdomar, siffror som skivbranschen använder, är det bättre att låta folk betala en viss summa per månad för att kunna fildela. Precis så gör man för att kunna lyssna på all världens musik på radio/teve. Då kan fildelningen fortsätta under

lagliga former, samtidigt som upphovsmännen kan få en rimlig ersättning.
(Ny Teknik)

Läs hela artikeln:

http://www.nyteknik.se/pub/ipsart.asp?art_id=43242 - Rapporten *File sharing in peer-to-peer networks - actors, motives and effects* kan laddas ned på <http://www.musiclessons.se>

Lästips

Förtidspensionera Boxer-Robert!

Varför värna det omoderna? Det analoga sändarnätet är uråldrigt och släcks nu ner. Men även det digitala har sett sina bästa dagar. Bättre vore att satsa på bredbandsbaserad IP-TV, internet-tv, skriver Gunnar Bergvall, grundaren av TV 4. Har sedan 60-talet sysslat med affärsutveckling inom området ny teknik.

Läs artikeln och debattinlägg på

http://www.svd.se/dynamiskt/brannpunkt/did_11017184.asp

Webbtips

Mer tv i Skåne.

Nyhetsinslag från SVT Sydnytt om *Kanal Lokal* på Sydsvenskan och om *Öppna Kanalen* i Malmö (intervju med Mathias Persson på RÖK)

<http://svt.se/svt/road/Classic/shared/mediacenter/index.jsp?d=35895&a=489753>

AQUILA - Finlandssvensk

programutbytestjänst på nätet

Finlandssvenska lokal-tv-förbundets nystartade online-programarkiv/programdelningstjänst som används av svenskspråkiga lokal-tv-stationer för att byta produktioner med varandra via nätet.

<http://aquila.lokaltv.fi/>

Seminarietips

Filmkonvent '05 i Luleå 7-8 december Obs! Sista anmälningsdag 28 november.

Filmpool nord <http://www.fpn.se/>

Veckans citat:

Let me put it to you bluntly. In a changing world, we want more people to have control over your own life. (George W. Bush, Annandale, Virginia, Aug. 9, 2004)